

වෙළෙඳාම

1977 වසරේ අවසාන භාගයේ සිට හඳුන්වා දෙනු ලැබූ ආර්ථික ප්‍රතිසංස්කරණ මාලාව තුළින් වෙළෙඳාමේ නියුණු ප්‍රසාරණයක් අපේක්ෂා කරනු ලැබීය. විමර්ශනයට ලක්වන වසරේදී, ආනයන සහ අපනයන වටිනාකම් දළ ජාතික නිෂ්පාදිතයේ ප්‍රතිශතයක් වශයෙන් ගත් කල, පිළිවෙලින් සියයට 46ක් සහ සියයට 27 ක් වූ ඉහළ මට්ටමක පැවතිණි. මෙය, 1977 වසරේදී පිළිවෙලින් පැවැති ප්‍රතිශතයන් වූ සියයට 17 සහ සියයට 19 සමඟ සැසඳේ. 1981 වසරේ ආනයන සහ අපනයන රටාවේ පැවති වෙනස්කම්, සංවර්ධන ක්‍රියාවලියේ ක්‍රියාකාරී නියෝජිතයකු වශයෙන් වෙළෙඳාමට හිමි ස්ථානය තවදුරටත් සංස්ථාපනය කිරීමෙහිලා ගෙන ඇති මූලික ප්‍රතිපත්තිවල සාර්ථකත්වය පිළිබිඹු කිරීමක් ලෙස සැලකිය හැකිය. අර්ධ වශයෙන් විදේශීය මූල්‍යයන්ගෙන් මූල්‍යකරණය කරනු ලැබූ කඩිනම් සංවර්ධන යෝජනා ක්‍රම වෙනුවෙන් කරන ලද ආනයනයන්හි විශාල වැඩිවීමක් මුලදී සිදුවූද, වසර තුළ සිදුවූ ප්‍රතිපත්තිමය වෙනස්කම් මගින් අපනයන අංශයේ සිසු ප්‍රසාරණයක් සහ ආනයනයන්හි ක්‍රමික පහළ බැසීමක් සිදු විය. වඩා ස්ථායී විගැහි වටිනාකම් අනුව සළකන විට 1980 වසරේ සියයට 8 ක් වූ අපනයන වර්ධනය අපේක්ෂිත පරිදීම 1981 දී සියයට 11 ක ඉහළ අනුපාතයක් පෙන්වන ලදී. අනෙක් අතට විගැහි වටිනාකම් අනුව 1980 වසරේ සියයට 41 වූ ආනයන වර්ධනය 1981 වසරේ සුළු වශයෙන් සාණ වර්ධනයක් පෙන්වූම් කළේය.

කෙසේ වෙතත්, බලාපොරොත්තුවූ පරිදීම, 1981 වසරේදීද, වෙළෙඳ කුලනයේ හිඟයක් වාර්තා විය. රේඛ සංඛ්‍යා අනුව 1981 වසරේ මුළු ආනයන වියදම රුපියල් දශ ලක්ෂ 34,585 (විගැහි දශ ලක්ෂ 1,526) ක් සහ මුළු අපනයන ඉපැයීම් රුපියල් දශ ලක්ෂ 19,740 (විගැහි දශ ලක්ෂ 871) ක් විය. මෙහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන්, වෙළෙඳ හිඟය රුපියල් දශ ලක්ෂ 14,845 (විගැහි දශ ලක්ෂ 655) ක් වූ අතර, එය ඉකුත් වසරේ රුපියල් දශ ලක්ෂ 16,364 (විගැහි දශ ලක්ෂ 761) ක වෙළෙඳ හිඟයට වඩා සියයට 9 කින් අඩුවී ඇත. වඩා යථාරුපී ස්වරූපයකින් ඉදිරිපත් කරණු වස් රේඛ සංඛ්‍යා ගලපනු ලැබීමෙන් පසුව මුළු ආනයන වියදම රුපියල් දශ ලක්ෂ 35,251 (විගැහි දශ ලක්ෂ 1,555) ක් සහ මුළු අපනයන ඉපැයීම් රුපියල් දශ ලක්ෂ 20,585 (විගැහි දශ ලක්ෂ 908) ක් වීමේ ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් වසරේ වෙළෙඳ හිඟය රුපියල් දශ ලක්ෂ 14,666 (විගැහි දශ ලක්ෂ 647) ක් විය. ඉකුත් වසරේ රුපියල් දශ ලක්ෂ 16,347 (විගැහි දශ ලක්ෂ 760) ක් වූ ගලපන ලද වෙළෙඳ හිඟය සැලකිල්ලට ගත් විට මෙය තරමක වාසිදායක තත්ත්වයකි. අපනයන වර්ධන ප්‍රමාණවත් නොවන මට්ටමක පවතිද්දී ඉකුත් වසරේ ඉහළ මට්ටමක පැවති ආනයන වියදම් බොහෝ සෙයින් නොවෙනස්ව පැවතීම, 1981 වසරේ වෙළෙඳ හිඟයේ තත්ත්වය අසතුටුදායක වීමට ප්‍රධාන හේතුව විය.

1. 23 සංඛ්‍යා සටහන

1979 - 1981 වෙළෙඳ කුලනය

වටිනාකම් රුපියල් දශලක්ෂ (වරහන් තුළ විගැහි දශලක්ෂ වලිනි.)

වසර	ආනයන (අ)		අපනයන (ඇ)		වෙළෙඳ කුලනය	
	රේඛව	ගලපන ලද	රේඛව	ගලපන ලද	රේඛව	ගලපන ලද
1979	25,560 (1,121)	22,541 (1,120)	15,273 (759)	15,279 (759)	- 7,282 (-362)	- 7,262 (-361)
1980	33,637 (1,563)	33,942 (1,577)	17,273 (803)	17,595 (818)	-16,364 (-761)	-16,347 (-760)
1981	34,585 (1,526)	35,251 (ආ) (1,555)	19,740 (871)	20,585 (908)	-14,845 (-655)	-14,666 (-647)

මූලයන්: ශ්‍රී ලංකා රේඛව,
ආහාර කොමසාරිස් දෙපාර්තමේන්තුව,
ශ්‍රී ලංකා පොහොර සංස්ථාව,
ලංකා බැංකුප හෙල් නීතිගත සංස්ථාව,
රාජ්‍ය මැණික් සංස්ථාව.

(අ) සතරන් හා කාසි ඇතුළත් නොවේ.
(ආ) රේඛ වාර්තාවල සටහන් නොවූ, එහෙත් රුපියල් දශ ලක්ෂ 374.5 (ආසන්න වශයෙන් විගැහි දශ ලක්ෂ 17) ක් වූ ඉවත් යානයක ආනයන වටිනාකම ඇතුළත් වේ.
(ඇ) ප්‍රති-අපනයන ඇතුළත් වේ.

ආනයන මිල දර්ශකය අනුව 1981 වසරේ ආනයන මිල සැලකිය යුතු ලෙස සියයට 30 කින් වැඩි වූ නමුත් ආනයන පරිමා දර්ශකය අනුව මනින විට ආනයන ප්‍රමාණය වැඩිවූයේ සුළු වශයෙනි. අපනයන සම්බන්ධයෙන් සලකන විට ප්‍රමාණය හා මිල යන දෙකෙහිම ආන්තික වැඩිවීම වාර්තා විය. කෙසේ වෙතත්, ආනයන සහ අපනයන වල සාපේක්ෂ මිල වෙනස්වීමේ ශුද්ධ ප්‍රතිඵලය වූයේ, විවරණයට ලක්වන වසරේ වෙළෙඳ අනුපාතය සියයට 21 කින් පිරිහීමයි. ගනවූ දෙවියරේදී, එනම් 1980 සහ 1979 දී වෙළෙඳ අනුපාතයේ පිරිහීම පිළිවෙලින් සියයට 19 ක් සහ සියයට 28 ක් විය.

1.24 සංඛ්‍යා සටහන
1972-81 විදේශීය වෙළෙඳාම

වසර	අපනයන(අ) (නැ.වි.ස)	ආනයන(ආ) (මි.ර.ගැ)	වෙළෙඳ තුලනය	ප්‍රමාණය		මිල		වෙළෙඳ අනුපාතය
				සියළුම අපනයන	සියළුම ආනයන	සියළුම අපනයන	සියළුම ආනයන	
1972	2,009	2,064	- 55	102	67	17	18	94
1973	2,617	2,715	-98	103	60	20	24	82
1974	3,471	4,554	-1,082	89	42	31	42	72
1975	3,933	5,251	-1,318	107	52	29	49	58
1976	4,815	4,645	+ 170	102	57	34	44	78
1977	6,638	6,007	+ 631	94	73	55	54	102
1978	13,206	14,687	-1,480	100	100	100	100	100
1979	15,273	22,560	-7,287	101	123	109	152	72
1980	17,273	33,637	-16,364	99	140	126	217	58
1981	19,740	34,585	-14,845	102	145	129	282	46

(අ) ප්‍රති-අපනයන ඇතුළත්ය
(ආ) සහ රන් හා කාසි ඇතුළත් නොවේ.

මූලාශ්‍රයන් : ශ්‍රී ලංකා රේගුව,
ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව.

අපනයන

1981 වසරේ රුපියල් දශ ලක්ෂ 20,585 (විගැහි දශ ලක්ෂ 908) ක් වූ අපනයන ඉපැයීම් ඉකුත් වසරට වඩා රුපියල් දශ ලක්ෂ 2,990 කින් හෙවත් රුපියල් වටිනාකම අනුව සියයට 17 (විගැහි දශ ලක්ෂ 90 හෙවත් සියයට 11) කින් වැඩි වී ඇත. කෘෂිකාර්මික සහ කාර්මික අපනයන ඉපැයීම් රුපියල් සහ විගැහි වටිනාකම අනුව සැහෙන පමණ වැඩිවී ඇති අතර, කැණීම් අපනයන ඉපැයීම් අඩු වීමක් දක්නට ලැබේ. මෑත වසරවල පැවති රටාවට අනුව යමින් ඉකුත් වසරේ මුළු අපනයනවලින් සියයට 62 ක් වූ කෘෂි කාර්මික අපනයන වල කොටස 1981 වසරේදී සියයට 59 දක්වා තවදුරටත් අඩු විය. අනෙක් අතට, කාර්මික අපනයනයන්හි සාපේක්ෂ වැදගත්කම වැඩි විය. ඉකුත් වසරේ පැවැති සියයට 1 සහ සියයට 52 සමග සසඳන විට, 1981 වසරේ කෘෂිකාර්මික හා කාර්මික අපනයන වර්ධනය පිළිවෙලින් සියයට 11 ක් සහ සියයට 29 ක් විය. මුළු අපනයන වලින් සියයට 4 ක් වූ කැණීම් අපනයන ඉපැයීම් ඉකුත් වසරේදී සියයට 27 කින් වැඩි වුවද, මෙම වසරේදී එය සියයට 4 කින් අඩුවිය. කෘෂිකාර්මික අපනයන කාර්මිකයෙහි තේ, රබර්, පොල් මද නිෂ්පාදන සහ සුළු කෘෂිකාර්මික හෝග වලින් ලත් ඉපැයීම් වැඩි වූ අතර, පොල් අතුරු නිෂ්පාදිත වලින් ලත් අපනයන ඉපැයීම් පහත වැටිණි. කෙසේ වෙතත්, විගැහි වටිනාකම අනුව තේ අපනයන වටිනාකමේ සුළු පහත වැටීමක් දක්නට ලැබුණි. මුළු අපනයන වලින් පාරම්පරික වැවිලි හෝග අංශයේ සාපේක්ෂ වැදගත්කම, 1980 වසරේ සියයට 57 සිට 1981 වසරේදී සියයට 52 දක්වා පහත වැටුණි. බනිස් තෙල් නිෂ්පාදිත සහ රෙදිපිළි හා ඇඟලුම් අපනයන ඉපැයීම්, පාරම්පරිකව රටේ දෙවන සහ තෙවන විශාලතම විදේශීය විනිමය ඉපැයුම් කරුවන් වශයෙන් සැලකූ රබර් සහ පොල් නිෂ්පාදිත වලින් ලත් අපනයන ඉපැයීම්වලට වඩා වැඩි විය. කෙසේ වෙතත්, තේ අපනයන ප්‍රධාන අපනයන අයිතමය ලෙස තවදුරටත් පැවති අතර, තේ අපනයන ඉපැයීම් මුළු අපනයන වලින් සියයට 31 ක් විය.

1.25 සංඛ්‍යා සටහන
1979—1981 අපනයන සංයුතිය

කාණ්ඩය	වටිනාකම රුපියල් දශ ලක්ෂ (වරහන් තුළ විගැහි දශ ලක්ෂ වලිනි)			මුළු අපනයනවල ප්‍රතිශතයක් වශයෙනි		
	1979	1980	1981	1979	1980	1981
1. කෘෂිකාර්මික අපනයන ..	10,737 (534)	10,834 (503)	12,078 (533)	70.3	61.6	58.7
1.1 තේ ..	5,722 (284)	6,170 (287)	6,444 (284)	37.5	35.1	31.3
1.2 රබර් ..	2,491 (124)	2,590 (120)	2,895 (128)	16.3	14.7	14.1
1.3 පොල් නිෂ්පාදිත ..	1,699 (84)	1,234 (57)	1,438 (64)	11.1	7.0	7.0
1.3.1 මද නිෂ්පාදිත ..	1,298 (65)	754 (35)	1,011 (45)	8.5	4.3	4.9
1.3.2 වෙනත් ..	401 (20)	480 (22)	427 (19)	2.6	2.7	2.1
1.4 සුළු කෘෂිකාර්මික හෝඟ (අ) ..	825 (41)	840 (39)	1,301 (57)	5.4	4.8	6.3
2. කාර්මික අපනයන (අ) ..	3,604 (179)	5,485 (255)	7,059 (311)	23.6	31.2	34.3
2.1 රෙදිපිළි හා ඇඟලුම් ..	1,108 (55)	1,814 (84)	3,000 (132)	7.3	10.3	14.6
2.2 බනිජතෙල් නිෂ්පාදිත ..	1,928 (96)	3,122 (145)	3,375 (149)	12.6	17.7	16.4
2.3 වෙනත් ..	568 (28)	549 (26)	684 (30)	3.7	3.2	3.3
3. කැණීම් අපනයන ..	629 (31)	798 (37)	768 (34)	4.1	4.5	3.7
3.1 මැණික් ..	494 (25)	664 (31)	634 (28)	3.2	3.8	3.1
3.2 වෙනත් ..	135 (7)	134 (6)	134 (6)	0.9	0.7	0.6
4. වෙනත් අපනයන ..	309 (15)	478 (22)	680 (30)	2.0	2.7	3.3
මුළු අපනයන (ආ)	15,279 (759)	17,595 (881)	20,585 (908)	100.0	100.0	100.0

(අ) තෝරාගත් අයිතමයන්,
(ආ) ගලපන ලදී.

මූලයන්: ශ්‍රී ලංකා රේගුව,
ලංකා බණිජතෙල් නීතිගත සංස්ථාව,
රාජ්‍ය මැණික් සංස්ථාව.

රුපියල් වටිනාකම අනුව සියයට 4 ක සුළු වැඩි වීමක් පිළිබිඹු කරමින් 1981 වසරේ තේ අපනයන වටිනාකම රුපියල් දශ ලක්ෂ 6,444 (විගැහි දශ ලක්ෂ 284) ක් විය. කෙසේ වෙතත්, නිෂ්පාදිත ප්‍රමාණය පමණක් නොව කොළඹ වෙන්දේසිවල දී අලෙවි කරනු ලැබූ ප්‍රමාණය ඉහළ යමින් තිබියදී පවා තේ අපනයන පරිමාව 1980 වසරේ කිලෝග්‍රෑම් දශ ලක්ෂ 185 සිට 1981 වසරේදී කිලෝග්‍රෑම් දශ ලක්ෂ 183 දක්වා සුළු වශයෙන් පහත වැටුණි. මැන වසර වලදී තේ අපනයන පරිමාවේ අඩු වීමක් දක්නට ලැබුණත්, 1981 වසරේ පැවති අපනයන පරිමාව, කිලෝග්‍රෑම් දශ ලක්ෂ 175 ක අවම අපනයන පරිමාව පැවති 1974 වසරේ ප්‍රමාණයට වඩා නවමන් ඉහළින් පවතී. තේ අපනයන පරිමාවේ උපරිමය එනම් කිලෝග්‍රෑම් දශ ලක්ෂ 213 ක ප්‍රමාණය 1975 වසරේදී වාර්තා විය. ශ්‍රී ලංකාවෙන් අපනයනය කරනු ලැබූ තේ වල සාමාන්‍ය නැ.වි.ස. මිල 1981 වසරේදී කිලෝවක් රුපියල් 35.14 (විගැහි 1.55) ක් වූ අතර එය රුපියල් වටිනාකම අනුව 1980 වසරට වඩා සියයට 5 ක වැඩි වීමකි. කොළඹ වෙන්දේසි වලදී අලෙවි කරනු ලැබූ තේ ප්‍රමාණය, 1980 වසරේදී කිලෝග්‍රෑම් දශ ලක්ෂ 178 සිට 1981 වසරේදී කිලෝග්‍රෑම් දශ ලක්ෂ 199 දක්වා සියයට 12 කින් වැඩි වී ඇත. 1981 වසරේදී ලන්ඩන් වෙන්දේසිවලදී අලෙවිය සඳහා ශ්‍රී ලංකාවෙන් අපනයනය කළ මුළු තේ ප්‍රමාණය, අපනයනය කළ මුළු තේ ප්‍රමාණයෙන් සියයට 5 ක් පමණක් විය. කොළඹ වෙන්දේසිවලදී අලෙවි කරනු ලැබූ තේ කිලෝවක සාමාන්‍ය දළ මිල 1980 වසරේදී රුපියල් 18.33 සිට 1981 වසරේදී රුපියල්

18.10 දක්වා සුළු වශයෙන් පහත වැටුණු අතර, ලන්ඩන් වෙන්දේසි වලදී අලෙවි කරන ලද ශ්‍රී ලංකා තේ කිලෝවක මිල සියයට 3 කින් හෙවත් පැන්ස 94 දක්වා අඩු විය. යෙදවුම් අඩු ද්‍රව්‍යවල වියදම් වැඩි වන හෙයින් නිෂ්පාදකයාට ප්‍රමාණවත් ලාභයක් ගෙන දීමේ අරමුණ ඇතිව තොග තේ, පැකට් කළ තේ සහ කොළ පැහැති තේ සඳහා පැවති අපනයන තීරු ගාස්තු පිළිවෙලින් කිලෝවකට රුපියල් 2.50, රුපියල් 4.00 සහ රුපියල් 2.50 කින් අඩු කරනු ලැබුවද, කොළඹ වෙන්දේසිවලදී මිල හැසිරීමේ රටාව කෙරෙහි එමහිත් වැදගත් බලපෑමක් ඇති නොවීය. වසර තුළ නැව් ගත කරනු ලැබූ මුළු තේ වලින් සියයට 82 ක්ම, තොග ස්වරූපයෙන් විය.

රුපියල් දශ ලක්ෂ 2,895 (විගැහි දශ ලක්ෂ 128) ක් වූ රබර් වලින් ලන් අපනයන ඉපැයීම්, වසර තුළදී සියයට 12 ක වැඩි වීමක් පෙන්වීය. අපනයන පරිමාවේ ඉහළ යාමත් සමඟ නැ.වි.ස. මිල 1980 වසරේදී කිලෝවක රුපියල් 21.42 සිට 1981 වසරේදී කිලෝවක රුපියල් 21.84 දක්වා සුළු වශයෙන් වැඩි වීම අපනයන වටිනාකම වැඩි වීමට හේතු විය. වසර තුළදී රුපියල් වටිනාකම අනුව අපනයන ඉපැයීම්හි වැඩිවීම කෙරෙහි ශ්‍රී ලංකා රුපියලේ අගය පහළ යාමද බොහෝ සෙයින් ඉවහල් විය. 1981 වසරේදී රබර් අපනයන පරිමාව කිලෝග්‍රෑම් දශ ලක්ෂ 133 දක්වා කිලෝග්‍රෑම් දශ ලක්ෂ 12 කින් වැඩි විය. කෙසේ වෙතත්, වසර තුළදී එක්සත් ජනපදය සහ බටහිර කාර්මික රටවල ආර්ථික පසු බැස්ම නිසා ඉල්ලුම අඩු වීමේ ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් ජාත්‍යන්තර වෙළෙඳපොළේ රබර් මිල නියුණු ලෙස පහත වැටීමෙන් විශාල රබර් තොග ගොඩ ගැසීමේ ගැටළුවට මුහුණ දීමට රබර් අපනයන කරුවන්ට සිදු විය. 1981 වසරේ සිට ක්‍රියාත්මක වූ ජාත්‍යන්තර ස්වභාවික රබර් ගිවිසුමෙන් (ජා.ස්ව.ර.ගි.) ස්වභාවික රබර් මිල ස්ථායීකරණය සම්බන්ධයෙන් එතරම් වැදගත් බලපෑමක් දක්නට නොවීය. කොළඹ වෙළෙඳපොළේ රබර් මිල විශේෂයෙන් ආර්.එස්.එස්. වර්ගවල මිල පහත වැටීම නිසා සුළු වතු හිමියන්ට බරපතල අලෙවි ගැටළුවට මුහුණ දීමට සිදු විය. ශ්‍රී ලංකාවේ රබර් ගිවිසුම යටතේ, චීන මහජන සමූහාණ්ඩුවේ ස්වභාවික රබර් මිලදී ගැනීම වසර ගණනාවක් තුළ පහත වැටුණු අතර, පසුගිය වසරේදී මිලදී ගත් රබර් මෙට්‍රික් ටොන් 30,000 වෙනුවට, 1981 ගිවිසුමට අනුව මිලදී ගන්නා ලද්දේ රබර් මෙට්‍රික් ටොන් 20,000 ක් පමණි.

අපනයනය කරනු ලැබූ පොල් නිෂ්පාදිතවල අපනයන වටිනාකම 1980 වසරේදී රුපියල් දශ ලක්ෂ 1,234 (විගැහි දශ ලක්ෂ 57) සිට 1981 වසරේදී රුපියල් දශ ලක්ෂ 1,438 (විගැහි දශ ලක්ෂ 64) දක්වා රුපියල් දශ ලක්ෂ 204 (විගැහි දශ ලක්ෂ 7) කින් වැඩි විය. මෙය මුළු-මතින්ම පොල් මද නිෂ්පාදිත වල ලන් අපනයන ඉපැයීම් රුපියල් දශ ලක්ෂ 257 කින් වැඩි-වීම නිසා සිදු වූ අතර, පොල් අතුරු නිෂ්පාදිතයන්ගෙන් ලන් අපනයන ඉපැයීම් රුපියල් දශ ලක්ෂ 53 කින් පහත වැටුණි. 1981 වසරේ අගෝස්තු මාසයේදී පොල් අපනයන සඳහා පැවති සීමා ඉවත් කිරීමෙන් පසු පොල් අපනයනයන්හි සැලකිය යුතු වැඩි වීමක් සිදු වූ අතර, 1980 වසරේ පොල් අපනයන අංශයේ පැවති අසතුටුදයක තත්ත්වය එමගින් මග හැරුණි. පොල් අපනයනය සම්බන්ධව පැවති සීමා ලිහිල් කිරීමෙන් ප්‍රධාන පොල් නිෂ්පාදිත එනම්, කපාපු පොල්, පොල් තෙල් සහ කොප්පරා අපනයන සැහෙන පමණ වැඩි විය. ගෙඩි ගණනින් මිනූ විට පොල් මද නිෂ්පාදිත අපනයන ප්‍රමාණය 1980 වසරේදී ගෙඩි දශ ලක්ෂ 239 සිට 1981 වසරේදී ගෙඩි දශ ලක්ෂ 401 දක්වා සියයට 67 කින් වැඩි විය. පොල් තෙල් සහ කපාපු පොල්වල සාමාන්‍ය නැ.වි.ස. මිල ගණන් පහත වැටුණද, ඒවායේ අපනයන ඉපැයීම් වැඩි විය. වසර තුළදී පොල් අතුරු නිෂ්පාදිතයන්හි මිල ගණන් වාසිදයක ලෙස හැසිරුණද, බොහෝ දුරට සැපයුම් අවිනිශ්චිතතාවයන් නිසා අපනයන පරිමාවේ පහත වැටීම හේතුවෙන් අපනයන මිල වැඩි වීමේ ප්‍රතිලාභයන් අත් කරගත නොහැකි විය.

සුළු කෘෂිකාර්මික හෝග අපනයන ඉපැයීම් රුපියල් දශ ලක්ෂ 1,301 (විගැහි දශ ලක්ෂ 57) ක් වූ අතර, එය රුපියල් දශ ලක්ෂ 461 කින් හෙවත් සියයට 55 කින් සැලකිය යුතු ලෙස වර්ධනය විය. කෝපි, ගම්මිරිස්, කුරුඳු, වසාවාසි, කරාබු, වෙනත් තෙල් ලබා ගන්නා ඇට, බුලත්, සකස් නොකළ දුම්කොළ, කපු යන අයිතමයන්හි අපනයන පරිමාවේ සැලකිය යුතු වර්ධනයක් පෙන්නුම් කළ අතර, පුවක්, කොකෝවා නිෂ්පාදිත, සහ දුඹුරු පැපොල් කිරි යන අංශයන්හි අපනයන පරිමාව අඩු විය. කෙසේ වෙතත්, මෙම නිෂ්පාදිතයන්හි අපනයන මිල ගණන් තරමක් දුරට වාසිදයක තත්ත්වයක් පෙන්නුම් කරන ලදී.

රුපියල් වටිනාකම අනුව සියයට 29 ක වැඩිවීමක් වාර්තා කරමින් කාර්මික අපනයන වටිනාකම 1980 වසරේ රුපියල් දශ ලක්ෂ 5,485 (විගැහි දශ ලක්ෂ 255) සිට 1981 වසරේදී රුපියල් දශ ලක්ෂ 7,059 (විගැහි දශ ලක්ෂ 311) දක්වා ඉතා සැලකිය යුතු ලෙස වැඩි විය. සා-වර්ධනය වූ රටවල් විසින් පනවන ලද සලාක සීමාවන් තිබියදී පවා රෙදිපිළි හා ඇඟලුම් වලින් ලන් අපනයන ඉපැයීම් රුපියල් දශ ලක්ෂ 1,186 (විගැහි දශ ලක්ෂ 48) කින් එනම් සියයට 15

කින් වැඩි විය. මහ කොළඹ ආර්ථික කොමිසමට අයත් වූ ව්‍යවසායකයින් මගින් අපනයනය කරනු ලැබූ රෙදිපිළිවල වටිනාකම දළ වශයෙන් රුපියල් දශ ලක්ෂ 775 ලෙස ඇස්තමේන්තු කර ඇත.

වසර තුළ ප්‍රධාන වශයෙන් මුහුදු බාණ, ගුවන් යානා ඉන්ධන, නැප්තා හා ඉන්ධන තෙල් වැනි බන්ධන තෙල් නිෂ්පාදිත අපනයන වලින් ලැබූ විදේශ විනිමය රුපියල් දශ ලක්ෂ 253 ක් විය. මෑත වසරවලදී රෙදිපිළි හා ඇඟලුම් අපනයන ඉපැයීම් වැඩිවී ඇතත්, ආනයනය කරන රටවල් මගින් පනවා ඇති සීමාවන් නිසා දැනට පවතින වර්ධන වේගය ඉදිරි කාලයේදී ලබා ගත නොහැකි වීමට ඉඩ ඇත. මෙම අයිතමයන් දෙක (ඇඟලුම් හා බන්ධන තෙල් නිෂ්පාදිත) මගින් අපනයන ඉපැයීම් විශාල ලෙස වැඩි වුවද එම නිෂ්පාදිත වෙනුවෙන් කරන ලද ආනයන වියදම සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ මට්ටමක ඇත. මේ අනුව මෙම අපනයන වලින් ලැබෙන ශුද්ධ විදේශ විනිමය ඉපැයීම් අනෙකුත් අපනයනවලට (කෘෂිකාර්මික සහ කැණීම් නිෂ්පාදිත) වඩා පහත් මට්ටමක පවතී. බන්ධන තෙල් නිෂ්පාදිත හා ඇඟලුම් අපනයන ඉපැයීම් වැඩි වීම කෙරෙහි මිළ වැඩි වීම සහ ප්‍රමාණය වැඩිම යන කරුණු දෙකම හේතු විය. මෙම අයිතමයන් දෙක හැරුණු විට ඉහළ ශුද්ධ විදේශ විනිමය ඉපැයීම් ගෙන දුන් අනෙකුත් කාර්මික අපනයනවලට වනාකම රුපියල් දශ ලක්ෂ 684 (විගැහි දශ ලක්ෂ 30) ක් වූ අතර, එය මුළු අපනයන ඉපැයීම් වලින් සියයට 3 ක් විය.

වසර තුළදී කැණීම් නිෂ්පාදිත අපනයන ඉපැයීම් රුපියල් දශ ලක්ෂ 30 කින් හෙවත් සියයට 4 කින් අඩුවිය. මැණික් සංස්ථාවේ දත්තයන්ට අනුව ඉකුත් වසරේ රුපියල් දශ ලක්ෂ 169 ක කියුණු වැඩිවීමක් හා සසඳන විට 1981 වසරේ මැණික් අපනයන වටිනාකම රුපියල් දශ ලක්ෂ 30 කින් අඩු වී ඇති අතර, එය කැණීම් නිෂ්පාදිත අපනයන ඉපැයීම් අඩු වීමට හේතු විය. 1981 වසර තුළ අනෙකුත් කැණීම් නිෂ්පාදිත ඉපැයීම් රුපියල් දශ ලක්ෂ 134 ක මට්ටමක නොවෙනස්ව පැවතුනි.

අපනයන අංශයේ සමස්ත හැසිරීම සලකන විට 1981 වසරේදී සතුටුදායක තත්ත්වයක් පෙන්නුම් කර ඇත. තේ හැරුණු විට අනෙක් සියළුම අංශවල අපනයන පරිමාවේ වර්ධනයක් පෙන්නුම් කරන ලදී. 1981 වසර තුළ අපනයන ඉපැයීම් වැඩි කිරීම සඳහා රෙදිපිළි හා ඇඟලුම්, සුළු කෘෂිකාර්මික හෝග අපනයන සහ අනෙකුත් කාර්මික අපනයන යන අංශයන්හි සතුටුදායක හැසිරීම ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු විය. වසර තුළ කාර්මික අපනයන සියයට 29 ක සැලකිය යුතු වර්ධනයක් පෙන්නුම් කළේය. ප්‍රධාන මුදල් වර්ග සමග බලන විට ශ්‍රී ලංකා රුපියලේ අගය පහත බැසීමද, රුපියල් වටිනාකම් අනුව අපනයන ඉපැයීම් වැඩිවීමට හේතු විය. ජාත්‍යන්තර වෙළෙඳපොළේ බොහෝ අපනයන භාණ්ඩවල මිළ සතුටුදායක අන්දමින් පැවතියද, එය ලෝකයේ පවත්නා උද්ධමන වේගය සමග නොගැලපුනු බව පෙනේ. පසුගිය වසර කිහිපය තුළ ආනයන මිළ අපනයන මිළට වඩා ඉහළ ගොස් ඇති නිසා, ශ්‍රී ලංකාවේ වෙළෙඳ අනුපාතය සැලකිය යුතු ලෙස පිරිහී ඇත. ආනයන සඳහා පවතින අධික ඉල්ලුම තවදුරටත් පවත්වාගෙන යාමට නම් අපනයන වර්ධන වේගය වැඩි කිරීමේ දැඩි අවශ්‍යතාවයක් පවතින අතර, එය අත්කර ගතහැකි වන්නේ සම්ප්‍රදයික නොවන අපනයන විවිධාංගීකරණය හා වර්ධනය කිරීමෙන් හා සම්ප්‍රදයික අපනයනවල ඵලදායීත්වය තවදුරටත් වැඩි කිරීමෙනි.

ආනයන

1981 වසර තුළ මුළු ආනයන වියදම (ගලපන ලද දත්ත) රුපියල් දශ ලක්ෂ 35,251 (විගැහි දශ ලක්ෂ 1,555) ක් විය. 1980 වසරේ මුළු ආනයන වියදම රුපියල් දශ ලක්ෂ 33,942 (විගැහි දශ ලක්ෂ 1,577) ක් වූ අතර, එය රුපියල් අගය අනුව සියයට 4 ක වැඩි වීමක් (විගැහි අනුව සියයට 1 අඩු වීමක්) පෙන්නුම් කරන ලදී. 1980 වසරේදී ආනයන වියදම සියයට 51 (විගැහි අනුව සියයට 41) කින් වැඩි විය. ආනයන මිළ දර්ශකයට අනුව ආනයන වටිනාකම වැඩි වීමට හේතුව ආනයන මිළ ගණන් සැලකිය යුතු ලෙස වැඩි වීම හා ආනයන පරිමා දර්ශකයට අනුව ආනයන පරිමාව සුළු වශයෙන් වැඩි වීමය. මෑත කාලයේදී දක්නට ලැබුණු ආනයන සංයුතියේ ව්‍යුහාත්මක වෙනස, එනම් විශාල කොටසක් අමුද්‍රව්‍ය ආනයනය සඳහා වීම, විවරණයට භාජනය වූ වසර තුළදී ද දක්නට ලැබුණි. ඉකුත් වසරවල පැවති රටාව අනුව යමින් මුළු ආනයන වලින් පාරිභෝගික භාණ්ඩවල කොටස සියයට 30 සිට සියයට 26 දක්වා තවදුරටත් අඩු වී ඇත. ආයෝජන භාණ්ඩවල කොටස සියයට 24 සිට සියයට 23 දක්වා සුළු වශයෙන් අඩු වූ අතර, අන්තර් භාණ්ඩවල ප්‍රමාණය සියයට 46 සිට සියයට 51 දක්වා වැඩි විය. අන්තර් භාණ්ඩ ආනයනය වෙනුවෙන් දරන ලද වියදම් වැඩි වීමට හේතු වූයේ ප්‍රිමා පිටි කම්හල ඇරඹීමෙන් පසු පාරිභෝගික භාණ්ඩ ලෙස වර්ග කරන ලද තිරිඟු පිටි වෙනුවට, අන්තර් භාණ්ඩ ලෙස වර්ග කරන ලද තිරිඟු ඇට ආනයනය කිරීම සහ බොර තෙල් මිළ ඉහළ යාමේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස බන්ධන තෙල් ආනයනය වෙනුවෙන් දරන ලද වියදම් විශාල ලෙස වැඩි වීමයි.

පසුගිය වසරේ ආයෝජන භාණ්ඩ ආනයන වටිනාකම රුපියල් දශ ලක්ෂ 8,144 (විගැහි දශ ලක්ෂ 379) ක් වූ අතර, 1981 වසරේදී එය රුපියල් දශ ලක්ෂ 7,956 දක්වා සියයට දෙකකින් අඩු විය. යන්ත්‍රෝපකරණ සඳහා වූ ආනයන වියදම ආයෝජන භාණ්ඩ සඳහා වූ මුළු වියදමෙන් භාගයක් පමණ වූ අතර, ගමනා ගමන උපකරණ සහ ගොඩනැගිලි උපකරණ මුළු ආනයන වියදමෙන් සැහෙන කොටසක් විය. ආයෝජන භාණ්ඩ කාණ්ඩයෙහි යන්ත්‍රෝපකරණ සහ ගමනා ගමන උපකරණ සියයට 8 බැගින් සහ ගොඩනැගිලි උපකරණ සියයට 14 කින් අඩු වී ඇත. කෙසේ වුවද, අනෙකුත් ආයෝජන භාණ්ඩ ආනයනයන්හි සැලකිය යුතු වැඩි වීමක් දක්නට ලැබුණි.

1980 වසරේ රුපියල් දශ ලක්ෂ 15,522 (විගැහි දශ ලක්ෂ 721) ක් වූ අන්තර් භාණ්ඩ 1981 වසරේදී රුපියල් දශ ලක්ෂ 17,944 (විගැහි දශ ලක්ෂ 792) ක් වූ අතර, එය සියයට 16 ක සැලකිය යුතු වැඩි වීමක් පෙන්නුම් කළේය. 1980 වසරේදී මුළු ආනයන වලින් සියයට 46 ක කොටසක් අන්තර් භාණ්ඩ වූ අතර, 1981 වසරේදී එය සියයට 51 ක් දක්වා වැඩි විය. මුලින් පැහැදිලි කළ පරිදි එය දේශීය වශයෙන් ඇඹරීම සඳහා කිරිඟු ඇට ආනයනය කිරීම වැඩි වීමක ප්‍රතිඵලය විය. කෙසේ වෙතත්, කිරිඟු ඇට හැර අනෙකුත් අන්තර් භාණ්ඩ ආනයනය 1981 වසරේදී වැඩි විය. බනිජ තෙල් ආනයන වියදම සියයට 7 කින් එනම් රුපියල් දශ ලක්ෂ 8,090 (විගැහි දශ ලක්ෂ 376) සිට රුපියල් දශ ලක්ෂ 8,627 (විගැහි දශ ලක්ෂ 381) දක්වා වැඩි වී ඇති අතර, පොහොර ආනයන සඳහා වූ වියදම සියයට 10 කින්, එනම් රුපියල් දශ ලක්ෂ 1,339 (විගැහි දශ ලක්ෂ 62) සිට රුපියල් දශ ලක්ෂ 1,202 (විගැහි දශ ලක්ෂ 53) දක්වා අඩු වී ඇත.

පාරිභෝගික භාණ්ඩ සඳහා වූ වියදම් සියයට 9 කින්, එනම් 1980 වසරේ වූ රුපියල් දශ ලක්ෂ 10,158 (විගැහි දශ ලක්ෂ 472) සිට 1981 වසරේදී රුපියල් දශ ලක්ෂ 9,219 (විගැහි දශ ලක්ෂ 407) දක්වා අඩු වීමක් වාර්තා කළේය. මුළු ආනයන කාණ්ඩයෙහිද, මෙයට අදාළ කොටස සියයට 30 සිට සියයට 26 දක්වා අඩු වීමට ප්‍රධාන ලෙසින් කිරිඟු පිටි, කිරි නිෂ්පාදිත, ආහාර අයිතමයන්, බෙහෙත් සහ ඖෂධීය නිෂ්පාදිත ආනයනවල අඩු වීම හේතු විය. සහල්, සීනි සහ රෙදිපිළි හා ඇඟලුම් ආනයනයන්හි සැලකිය යුතු වැඩිවීම් දක්නට ලැබුණි. කෙසේ වුවද, පිටි හැර අනෙකුත් පාරිභෝගික භාණ්ඩ ආනයන 1981 වසරේදී වෙනසක් නොවූහි.

ආනයන සඳහා ගෙවීමේ ස්වභාවය අනුව නිෂ්කාශණ අවස්ථාවේදී රේගුව විසින් ආධාර මත කරනු ලබන ආනයනයන් වර්ග නොකරන බැවින් ඒවා පිළිබඳව වෙනම වාර්තාවක් නො මැත. කෙසේ වෙතත්, විදේශාධාර වියදම් කරන අවස්ථාවේදී ලබා ගන්නා දත්තයන්ගේ පදනම මත මුළු ආනයන වලින් සැලකිය යුතු කොටසක් වන ආධාර ආනයනයන්, දළ වශයෙන් ඇස්තමේන්තු කළ හැකිය. මෙම පදනම මත 1980 වසරේදී ආධාර ආනයනයන්හි ප්‍රමාණය වූ රුපියල් දශ ලක්ෂ 4,702 (විගැහි දශ ලක්ෂ 219) 1981 වසරේදී ඇස්තමේන්තු කරන ලද එම ප්‍රමාණය වූ රුපියල් දශ ලක්ෂ 5,934 (විගැහි දශ ලක්ෂ 261) සමග සැසඳිය හැකිය. ඒ අනුව මුළු ආනයනයේ ප්‍රතිශතයක් වශයෙන් ආධාර ආනයනයන්හි ප්‍රමාණය 1980 වසරේදී වූ සියයට 14 සිට 1981 වසරේදී සියයට 17 දක්වා වැඩි විය.

1981 වසරේ ආනයනයන්හි කැපී පෙනෙන ලක්ෂණයක් වූයේ පසුගිය වසර කිහිපය මුළුල්ලේ සීඝ්‍ර වර්ධනයක් පෙන්වූ ආනයන පරිමාව ක්‍රමිකව මධ්‍යස්ථ මට්ටමකට පැමිණ කිබීමයි. ආනයන පරිමාවේ වර්ධනය සුළු වශයෙන් වැඩි වී ඇති ආකාරයෙන් මෙය පැහැදිලි වේ. පිටි හැරුණු විට අන්තර් භාණ්ඩ සහ පාරිභෝගික භාණ්ඩවලට අදාළ සාපේක්ෂ කොටස්වල වැඩිවීම් සහ ආයෝජන භාණ්ඩ ආනයනය අඩු වීම තුළින් යහපත් වර්ධනයක් පෙන්නුම් කරනු ලබන අතර, දේශීය ආර්ථික කටයුතුවලට අවශ්‍ය අමුද්‍රව්‍ය ආනයනය සඳහා වැඩියෙන් අරමුදල් යෙදවූ බව එයින් පෙන්නුම් කෙරේ. මුළු මුදල් ප්‍රමාණයේ එක්වර ක්ෂය කිරීමේ ක්‍රමය ඉවත් කර ගැනීම යන්ත්‍රසූත්‍ර ආනයන පරිමාව අඩු වීම කෙරෙහි බලපා ඇත.

1. සියයට 75 ක යෝජනා ක්‍රම ආධාර ඇතුළුව මුළු ද්‍රව්‍යාධාර ද, ආහාර ආධාර සහ ජා. මු. අ. භාරකාර අරමුදලේ ණය මුදල් වලින්ද ආනයන ආධාර වටිනාකම සැකසී ඇත.

1 - 26 සංඛ්‍යා සටහන

1979 - 1981 ආනයනයන්හි අවසන් උපයෝජන වර්ගීකරණය

කාණ්ඩය	වටිනාකම						මුළු ආනයනයන්ගේ ප්‍රතිශතයක් වශයෙන්		
	රුපියල් දශ ලක්ෂ			විගැහි දශ ලක්ෂ			1979	1980	1981
	1979	1980	1981	1979	1980	1981			
1. පාරිභෝගික භාණ්ඩ ..	7,814	10,158	9,219	388.4	472.1	406.7	34.7	28.9	26.2
1-1 ආහාර සහ පාන වර්ග ..	4,797	6,408	4,888	238.4	297.8	215.6	21.3	18.9	13.9
1.1.1 සහල් ..	891	882	992	44.3	41.0	43.8	3.9	2.6	2.8
1.1.2 පිටි ..	1,667	1,825	28	82.8	84.8	1.2	7.5	5.4	0.1
1.1.3 සීනි ..	936	2,026	2,826	46.5	94.2	124.7	4.1	6.0	8.0
1-2 රෙදිපිළි සහ ඇඟලුම් ..	1,536	1,721	2,334	76.3	80.0	103.0	6.8	5.1	6.6
1-3 වෙනත් ..	1,481	2,029	1,997	73.6	94.3	88.1	6.6	6.0	5.7
2. අන්තර් භාණ්ඩ ..	9,134	15,522	17,944	454.0	721.4	791.6	40.5	45.7	50.9
2-1 ඛනිජ තෙල් ..	3,912	3,090	8,627	194.4	376.0	380.6	17.3	23.8	24.5
2-2 පොහොර ..	664	1,339	1,202	33.0	62.3	53.0	3.0	3.9	3.4
2-3 රසායනික ද්‍රව්‍ය ..	502	544	663	25.0	25.3	29.2	2.2	1.6	1.9
3. ආයෝජන භාණ්ඩ ..	5,459	8,144	7,956	271.3	378.5	351.0	24.2	24.0	22.6
3-1 යන්ත්‍ර සූත්‍ර සහ උපකරණ ..	2,900	4,212	3,876	144.1	195.8	171.0	12.9	12.4	11.0
3-2 ගමනා ගමන උපකරණ ..	1,615	2,421	2,229(ආ)	80.3	112.5	98.3	7.1	7.1	6.3
3-3 ගොඩනැගිලි ද්‍රව්‍ය ..	368	610	525	18.3	28.4	23.2	1.6	1.8	1.5
4. වර්ග නොකරන ලද ..	134	118	132	6.7	5.5	5.8	0.6	0.3	0.4
මුළු ආනයන (අ)	22,541	33,942	35,251	1,120.3	1,577.5	1,555.1	100.00	100.00	100.0

(අ) ගලපන ලද

(ආ) රේඛ වාර්තාවල සටහන් නොවූ, එහෙත් රුපියල් දශ ලක්ෂ 374.5 (ආයතන වශයෙන් විගැහි දශලක්ෂ 17) ක්වූ ගුවන් යානයක ආනයන වටිනාකම ඇතුළත් වේ.

මූලයන්: ශ්‍රී ලංකා රේගුව,
ආහාර කොමසාරිස් දෙපාර්තමේන්තුව,
ලංකා පොහොර සංස්ථාව,
ලංකා ඛනිජ තෙල් නීතිගත සංස්ථාව.

1.27 සංඛ්‍යා සටහන

ප්‍රධාන ආනයනි ප්‍රමාණය - 1981

(මෙට්‍රික් ටොන් දශ ලක්ෂ)

මාසය	සහල්	කිරිඟු	සීනි	බණිප තෙල්	පොහොර
ජනවාරි	20,625	75,575	4,276	170,656	26,584
පෙබරවාරි	1,150	—	24,511	—	10,605
මාර්තු	33,708	1,292	11,001	161,746	74,385
අප්‍රේල්	27,467	37,004	10,618	—	5,203
මැයි	—	36,729	34,401	60,275	25,874
ජූනි	7,919	37,820	60,718	159,958	18,575
ජූලි	10,906	33,500	17,990	96,912	8,035
අගෝස්තු	10,395	74,200	13,153	197,653	20,009
සැප්තැම්බර්	23,874	60,424	14,981	188,672	36,595
ඔක්තෝබර්	7,916	77,658	19,145	213,998	32,049
නොවැම්බර්	—	18,000	21,815	21,413	5,670
දෙසැම්බර්	5,000	57,747	5,100	—	18,613(අ)
එකතුව	148,960	509,949	237,709	1,521,507(ආ)	282,198

මූලාශ්‍රය: ශ්‍රී ලංකා රේගුව

(අ) ගලපහ ලද

(ආ) රේගුව විසින් පසුව කරන ලද ගැලපීම් නිසා මාසික දත්තයන්හි එකතුව වාර්ෂික මුළු එකතුවට සමාන නොවේ.

විදේශ වෙළෙඳ ප්‍රතිපත්තිය

නිදහස් වෙළෙඳ ක්‍රමයක සිටි වැනි වසර වූ 1981 දී වඩාත් හොඳින් පවත්වා ගෙන ගිය හැකි වෙළෙඳ තත්වයක් කරා ආර්ථිකය යොමුවීමේ පෙරනිමිති දක්නට ලැබුණි. ආර්ථිකයේ වර්ධන වේගය පවත්වා ගැනීමේදී, 1977 වසරේ හඳුන්වා දෙනු ලැබූ නිදහස් වෙළෙඳ ප්‍රතිපත්තිය තවදුරටත් ක්‍රියාත්මක කිරීම ප්‍රධාන අවශ්‍යතාවයක් විය. කෙටිකාලීනව ආනයන සහ අපනයන අතර පරතරය පියැවීම සඳහා විදේශ සම්පත් යොදා ගන්නා අතරම, මැදි හා දිගු කාලීනව ආර්ථික සංවර්ධනය පවත්වා ගැනීමට අවශ්‍ය වූ ආනයනයන් වෙනුවෙන් මුදල් සැපයීම සඳහා අපනයන සංවර්ධනය කිරීම සංවර්ධන ප්‍රයත්නයෙහි අඩංගු විය. මේ සම්බන්ධයෙන් එක් අතකින් අපනයන වර්ධනය දිරිගන්වීම සඳහාත්, අනෙක් අතට ආනයන ඉසිලිය හැකි මට්ටමක පවත්වා ගැනීම සඳහාත්, මූල්‍ය ප්‍රතිපත්තිය, අයබදු ප්‍රතිපත්තිය, විනිමය අනුපාතික ප්‍රතිපත්තිය ආදී ප්‍රධාන සාර්ව ආර්ථික ප්‍රතිපත්ති උපකරණ සියල්ලම යොදාගනු ලැබීය.

රටෙහි වෙළෙඳ කටයුතු සඳහා ණය පහසුකම් ලබාගත හැකි බව මූලික අදහසක් වශයෙන් පිළිගැනීම, 1981 වසරේ ආර්ථික ප්‍රතිපත්තියෙහි ප්‍රධාන මුහුණුවරක් විය. වැදගත් පූර්විකා අංශයන් සඳහා ණය සැපයීමේදී මහ බැංකුව ක්‍රියාත්මකව සහභාගී විය. වැඩි වැදගත්කමක් ලැබූ අපනයන මූල්‍යකරණය ඇතුළු මූලික අංශ පහකට හැරුණු විට අනෙකුත් අංශ සඳහා ණය සැපයීමේදී සැලකිලිමත් වන ලෙස මහ බැංකුව විසින් වාණිජ බැංකු වලින් ඉල්ලා සිටින ලදී. අපනයන සංවර්ධනයට සම්බන්ධ ව්‍යාපෘතීන් සඳහා මහ බැංකුව මගින් සියයට 10 සහ සියයට 11 1/2 ක පොළියක් මත සියයට 100ක ප්‍රතිමූල්‍ය පහසුකම් වාණිජ බැංකු සහ වෙනත් ණය දෙන ආයතන වෙත සපයන ලදී. වාණිජ බැංකු ණය දීමේ පොළී අනුපාතයන්හි කියුණු වැඩිවීමක් පෙන්නුම් කරන බැවින් අපනයන ණය සඳහා සියයට 16 ක පමණ සහනදායී අඩු පොළී අනුපාතයක් පවත්වා ගැනීමට හැකිවනු පිණිස, සියයට 12 ක පොළියක් මත නැව් ගත කිරීමට පෙර ප්‍රතිමූල්‍ය පහසුකම් වශයෙන් වාණිජ බැංකු සඳහා තවත් රුපියල් දශ ලක්ෂ 530 ක මුදලක් මහ බැංකුව විසින් ලබාදෙන ලදී. 1981 වසරේ බැංකු ක්‍රමය මගින් සපයන ලද මුළු ණය වලින් සියයට 17 ක පමණ ඉහළ ප්‍රමාණයක් අපනයන වෙළෙඳාම සඳහා විය. ආනයන ණය පහසුකම් සම්බන්ධයෙන් සලකා බලන විට ප්‍රාග්ධන භාණ්ඩ, අඹු ද්‍රව්‍ය සහ අත්‍යවශ්‍ය පාරිභෝගික භාණ්ඩ සඳහා මූලිකත්වය දෙන ලෙස බැංකු වලින් ඉල්ලා සිටින ලදී.

අපනයන සංවර්ධනයේ නියමු ආයතනයක් වශයෙන් ශ්‍රී ලංකා අපනයන සංවර්ධන මණ්ඩලය (ශ්‍රී. ල. අ. සං. ම.) තවදුරටත් එහි කටයුතු කරගෙන යන ලදී. අපනයන සැපයීමේ දී ඇතිවන බාධකයන් හඳුනා ගැනීම, අපනයන සේවා වැඩිදියුණු කිරීම සහ අපනයන සංවර්ධන යෙහි ලා සානුබල සැපයීම හා උපකාරී වීම එහි ප්‍රධාන කාර්යය විය. මෙතෙක් රාජ්‍ය අංශයේ ඒකාධිකාරයක්ව පැවති බන්ධන සම්පත් කැණීම, සකස් කිරීම සහ අපනයනය කිරීම අවසන් කරමින් පෞද්ගලික අංශයටද මෙම කාර්යයන්හි නිරත වීම සඳහා ඉඩ පහසුකම් සැලසීමට ඇමති වරුන්ගෙන් සැලසී ලත් අපනයන සංවර්ධන සභාව තීරණය කරන ලදී. 1979 අංක 40 දරණ ශ්‍රී ලංකා අපනයන සංවර්ධන පනතට අනුව ජාතික අපනයන සංවර්ධන වැඩ පිළිවෙලක් සකස් කිරීම සඳහා පෞද්ගලික හා රාජ්‍ය අංශයන්හි නියෝජිතයන්ගෙන් සමන්විත උපදේශක කමිටුවක් පත් කරන ලදී. අපනයන ව්‍යාපෘතීන් සඳහා සම්පත් යෙදවීමේ අරමුණ ඇතිව අපනයන සංවර්ධන අරමුදලේ සම්පත් යොදා ගනිමින් අපනයනය කෙරෙහි යොමුවූ ව්‍යාපෘතීන් අටක කොටස් මිලදී ගැනීමට අපනයන සංවර්ධන මණ්ඩලය තීරණය කරන ලදී. 1981 මාර්තු මස 01 වැනි දින සිට අපනයන වෙළෙඳාම පහසු කිරීම සඳහා අපනයන වාර්තා කිරීමේ ක්‍රමය සරල කරන ලදී. මේ අනුව රේගු බදු ප්‍රතිදාන යෝජනා ක්‍රමය වඩාත් හොඳින් ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා අවශ්‍ය ක්‍රියා පටිපාටීන් කිහිපයක්ම යොදාගනු ලැබීය. නිම කරන ලද එවැනි වාර්තාවන් 463 ක් සඳහා රුපියල් දශ ලක්ෂ 27 ක වටිනාකමින් යුත් අපනයන ප්‍රසාරණ දීමනා ගෙවනු ලැබීය. විශේෂ දක්ෂතාවයන් ඇති අපනයන කරුවන්හට ජනාධිපති සම්මාන හා කුසලතා සහතික පත් ප්‍රදානය කිරීමේ වැඩ පිළිවෙලක්ද දියත් කෙරුණි. අන්තර්ජාතික හා ගැට යන ආයතනයන්හි අනුග්‍රහයෙන් විශේෂිත නිෂ්පාදන අංශ 7 ක් හඳුනාගෙන අපනයන සංවර්ධනය සඳහා අනුග්‍රහ දක්වන ලදී. ස්වර්ණාභරණ, සුදු හා දුඹුරු කොහු කෙඳි, අත් යන්ත්‍ර රෙදිපිළි නිෂ්පාදන, රබර් නිෂ්පාදන, තේ මුළු හා ඇහුරුම්, මුහුදු නිෂ්පාදන, සහ පැලෑටි නිෂ්පාදනයන්ද මෙම නිෂ්පාදන අංශයන්ට ඇතුළත් විය. අපනයන වර්ධනය සඳහා ආයතනික සහයෝගය දැක්වීමක් වශයෙන් වෙළෙඳ හා නාවුක අමාත්‍යාංශය යටතේ වෙළෙඳ හා නාවුක ප්‍රවෘත්ති සේවාවක් ආරම්භ කරනලදී. දඹදෙණිය මැතිවරණ කොට්ඨාශයේ ආදර්ශ අපනයන ගමක් පිහිටුවීමෙන් අපනයන සඳහා ගම් මට්ටමින් නිෂ්පාදනය කිරීමේ සංකල්පය හඳුන්වා දෙනු ලැබීය. මෙම ගම්මානය මගින් 1981 වසරේදී රුපියල් 1,45,000 ක් වටිනා බුලත් සහ පත් වලින් තැනූ කුඩා තේ ඇසුරුම් පෙට්ටි අපනයනය කරන ලදී.

1981 වසරේදී ශ්‍රී ලංකා අපනයන ණය රක්ෂණ සංස්ථාව (ශ්‍රී.ල.අ.ණ.ර.ස.) අපනයන ණය රක්ෂණය කිරීමෙන් සහ සහතික කිරීමෙන් අපනයන සංවර්ධන ව්‍යාපාරයට තවදුරටත් ක්‍රියාත්මකව සහභාගි විය. සමාලෝචනයට භාජනය වන වසරේදී රුපියල් දශලක්ෂ 255 ක වටිනාකම් සඳහා ඇප ආවරණ 109 ක්ද, රුපියල් දශ ලක්ෂ 104 ක් වටිනාකමින් යුත් රක්ෂණ ඔප්පු 65 ක්ද නිකුත් කරන ලදී. මේ අනුව අපනයන කරුවන්ට නව වෙළෙඳ පොළවල් සහ නව ගැනුම් කරුවන් වෙත භාණ්ඩ නැව්ගත කිරීමට මෙන්ම දැනට තිබෙන වෙළෙඳ පොළවල් සහ සිටින ගැනුම්කරුවන් වෙත, අපනයනයන් වැඩි කිරීමටද ණය සහන පහසුකම් සැලසුණි. දේශීය ආදායම් පනත යටතේ අපනයන කරුවන්ට ලබා දුන් සානුබලයන් 1981 වසරේදීද, දිගටම ක්‍රියාත්මක වීණි. මේ යටතේ බදු විරාමයන්, සමහර අපනයන කටයුතු වල ආදායමින් හා ලාභ මත කෙරුණු බදු අය කිරීම් වලින් නිදහස් කිරීම මෙන්ම අපනයන කාර්යයෙහි නියැලී ව්‍යාපාර කොටස්හි ආයෝජකයන්ට සහන සැලසීමද ඇතුළත් විය. නිෂ්පාදන අයිතමයන් අපනයනය කිරීම ව්‍යාපාර පිරිවැටුම් බදු වලින් තවදුරටත් නිදහස්ව පැවතුණි.

පොල් හැරුණු විට අනෙකුත් ප්‍රධාන අපනයනයන් සම්බන්ධයෙන් 1981 වසර තුළ අපනයන පාලන ප්‍රතිපත්තියෙහි කැපී පෙනෙන සුළු වෙනසක් සිදු නොවීය. ප්‍රධාන අපනයන යන් සියල්ලක්ම පාහේ පාලන සීමා කිරීම් වලින් තොරව පැවති අතර, වසර මුලදී අපනයන බලපත්‍ර යටතට ගැණුන අයිතමයන් 18 ට අමතරව ලෙලි සහිත කපුද ඇතුළත් කරනු ලැබීය. කෙසේ වුවද, සමහර අපනයනයන් පෙර අපනයන ප්‍රමිති පරීක්ෂණයන්ට යටත් කරනු ලැබීය. වසර තුළදී රබර් අපනයනය සඳහා පුද්ගලික අංශයේ ක්‍රියාකාරී අන්දමින් සහභාගි විය. නිෂ්පාදකයන්ට වැඩි ලාභයක් ලබා දෙනු වස්, 1981 වසරේ නොවැම්බර් මාසයේදී නොග තේ සඳහා කිලෝවකට රු. 10.50 සිට රු. 8.00 දක්වාද, පැකට් කළ තේ සඳහා කිලෝවකට රු. 8.50 සිට රු. 8.00 දක්වාද තේ අපනයන බදු අඩු කරනු ලැබීය. මෙයට අමතරව වැඩි වෙමින් පවතින නිෂ්පාදන වියදම් සඳහා තේ නිෂ්පාදකයන්ට සහන සලසනු වස් විකුණුම් මිල මත අය කරනු ලබන බද්දේ බදු අය කළයුතු සීමාව දෙවරක්ම සංශෝධනය කරනු ලැබූ අතර, ඒ අනුව 1981 මාර්තු මාසයේ කිලෝවක සඳහා පැවති සාමාන්‍ය මාසික මිල රු. 16.00 සිට 1981 නොවැම්බර් මාසයේදී රු. 22.00 දක්වා වැඩි කරනු ලැබීය. බදු අයකිරීමේ අනුපාතයද සියයට 20 සිට සියයට 35 දක්වා වැඩි කරනු ලැබීය. රබර් සෙස් බද්ද කිලෝ ග්‍රෑම්යට ගත 25 දක්වා වැඩි කරන ලද අතර රබර් අපනයන බදු වසර තුළදී දෙවරක්ම පහත හෙළන ලද්දේ, වසර මුලදී විශාල වශයෙන් එකතුව තිබූ රබර් නොග මුද හැරීමට සැලැස්වීමෙන් අපනයන වර්ධනයක් ඇති කරනු සඳහා ය.

වසර තුළදී පොල් තෙල් සහ ගුදිරි කොහු සඳහා වූ අපනයන බදු සම්පූර්ණයෙන්ම ඉවත් කළ අතර, කපාපු පොල් සඳහා වූ අපනයන බද්ද මොන එකකට රු. 6,450 සිට රු. 3,500 දක්වා අඩු කරන ලදී. මේ අතර ජාත්‍යන්තර වෙළෙඳ පොළේ මිල වෙනස් වීම් වලට ස්වයංක්‍රීයව අනුකූලතාවයක් දැක්වීම සඳහා සියළුම පොල් නිෂ්පාදන අපනයනයන් සඳහා අනුක්‍රමික පරිමාණ බදු ක්‍රමයක් හඳුන්වා දෙනු ලැබීය. තවද, පොල් නිෂ්පාදන මත ගෙවිය යුතු පරිපාලන බද්ද ඉවත් කරන ලදී.

නිෂ්පාදන වියදම් ඉහළ යාම සහ මිල ගණන් පහළ යන අවස්ථාවක නිෂ්පාදකයින්ට සහන සැලසීම් වස්, මෙම බදු අඩු කිරීම් අත්‍යවශ්‍යයෙන්ම කළයුතු කරුණක් විය. විශේෂයෙන්ම නිෂ්පාදන වියදම් ඉහළ යන අවස්ථාවක බදු අඩු කිරීමෙන් ඇතිවන ප්‍රතිලාභ මත රඳා සිටීමට වඩා අපනයනයන්ගේ ඵලදායිතාවය ගැන දැඩි අවධානයක් යොමු කිරීම අත්‍යවශ්‍යයෙන්ම සැලකිල්ලට භාජනය කළයුතු කරුණකි. විශේෂයෙන්ම නිෂ්පාදකයින් අතර ප්‍රබල ජාත්‍යන්තර සහයෝගීතාවයක් ඇති කරමින් අපගේ අපනයන ද්‍රව්‍යයන්හි මිල නියුණු ලෙස පහත බැසීම වැළැක්වීමේ ක්‍රියා මාර්ගයක් අනුගමනය කළ යුතුව ඇත.

දේශීය කර්මාන්තවලට ආරක්ෂාව සැලසීම හා ආදායම් වැඩි කිරීම යන ප්‍රධාන පරමාර්ථයන් සාක්ෂාත් කර ගැනීමේ අරමුණින්, 1981 වසර තුළදී සියයට 5 සිට සියයට 500 දක්වා වෙනස් වන ආනයන බදු ක්‍රමයක් ක්‍රියාත්මක විය. කෙසේ වෙතත්, දුම්කොළ, මත්පැන්, වීදුලි කේතල වැනි අත්‍යවශ්‍ය නොවන ස්වරූපයේ භාණ්ඩ සහ ඇස්බැස්ටෝස්, ඉමල්ෂන් තීන්ත, ගැල්වනයිස් භාණ්ඩ සහ සෙවිලි කරන උඵවැනි ගොඩනැගිලි උපකරණවලද ආනයන බදු වැඩි කරන ලදී. අනෙක් අතට, ජන සංනිවේදන මාධ්‍යයේ වැදගත් අංගයක් වූ රූපවාහිනිය ජනප්‍රිය කරවීමේ ක්‍රියා මාර්ගයක් වශයෙන් කොටස් එකලස් කිරීම සඳහා ආනයනය කරන ලද රූපවාහිනී ඒකකද, වීදුලි බල උත්පාදනයේ දුෂ්කරතා මග හැරීමේ පියවරක් වශයෙන් වීදුලි බල උත්පාදන යන්ත්‍ර ද බදු වලින් තොරව ආනයනය කිරීමට ඉඩ හරින ලදී. මේ අතර සුදුසු තීරු බදු ව්‍යුහයක් ඇති කිරීම සඳහා උපදෙස් දීමේ ආයතනයක් වශයෙන් ජනාධිපති තීරු බදු කොමිෂම දිගටම ක්‍රියාත්මක විය.

දැනට පවත්නා තීරු බදු ව්‍යුහය වූ කලී 1977 අවසාන භාගයේ ක්‍රියාත්මක කරන ලද ලිහිල් කිරීමේ විධිවිධානවලට කලින්, එම වසරේ දී අවස්ථානුකූලව ඇති කරන ලද වෙනස්කම්වල මූලික ප්‍රතිඵලයකි. එවන් පටන් දැනට පවත්නා තීරු බදු ව්‍යුහය මගින් කාර්මික අංශයට සැලසෙනැයි සැලකෙන ආරක්ෂණයේ අවශ්‍යතාවය සහ එහි ප්‍රතිඵලයන් අගැයීමක් සඳහා ප්‍රමාණවත් උත්සාහයක් දැරූ බවක් දක්නට නැත. මෙහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් සමීපත් අනිසි අයුරින් යෙදවීමකට තුඩු දෙන ප්‍රමුඛතාවෙන් තොර වූ ආගවල ආයෝජනයන් කෙරේ විශේෂත්වයක් තිබිය හැකිය. මේ අනුව ඵලදායී ආරක්ෂණයක් මත පදනම් වූ ක්‍රමවත් තීරු බදු ව්‍යුහයක් ඇති කිරීමේ කාර්යය ඉක්මනින් සැලකිල්ලට ගත යුතුය.

1981 වසරේදී පවත්නා ආනයන තීරුබදු ව්‍යුහයට අමතර වශයෙන්, අපනයන නිෂ්පාදනයන්ට අවශ්‍ය ද්‍රව්‍ය සහ උපකරණ, බොර තෙල්, පොහොර, ළදරු කිරි ආහාර හැරුණු විට අනෙකුත් සියළුම ආනයන ද්‍රව්‍යයන් සඳහා පිරිවැටුම් බද්දක් පනවන ලදී. මෙම බද්ද පැනවීමේ පරමාර්ථය වූයේ ආනයනික භාණ්ඩ වලින් ආනයනය කරන අවස්ථාවේ ලැබෙන ආදායම් බදු එකතුවත්, දේශීය වශයෙන්, නිෂ්පාදිත භාණ්ඩයක් විකුණුම් අවස්ථාවේ ලැබෙන පිරිවැටුම් බද්දත් සම වියයුතු බව සහතික කිරීමක් වශයෙනි. ආනයනය කරන අවස්ථාවේ ගෙවිය යුතු ඊර්ගු බදු අත්‍යවශ්‍යයෙන්ම දේශීය වශයෙන් නිෂ්පාදිත භාණ්ඩයන්ට ආරක්ෂණයක් වියයුතු තත්ත්වයක තිබිය යුතුය. නව පිරිවැටුම් බද්දට අදාළ අනුපාතයන් සියයට 2 ත්, සියයට 5 ත් සහ සියයට 10 ත් අතර විය. කෘෂිකාර්මික ආනයන, ගොඩනැගිලි ද්‍රව්‍ය, ඖෂධ සහ වෙනත් නිෂ්පාදිත අයිතමයන්ට (දැනට මේවා සියයට එකක පිරිවැටුම් බද්දකට යටත්ව පවතී) අඩුම බදු අනුපාතිකය වූ සියයට 2 ක බද්දක් අය කරන ලදී. නව පිරිවැටුම් බදු හඳුන්වා දීමත් සමගම, යන්ත්‍ර සුත්‍ර සහ අමු ද්‍රව්‍ය වලට අය කරනු ලැබූ සියයට 12 1/2 ඊර්ගු බදු-සියයට 5 දක්වා අඩු කරනු ලැබීය. අපනයන සංවර්ධන සෙස් බද්ද තවදුරටත් ආනයනයන් සහ තෝරාගත් අපනයනයන් වෙනුවෙන් ක්‍රියාත්මකව පැවතුණි.

ශ්‍රී ලංකා තේ මණ්ඩලයේ යම් පරිපාලනමය රෙගුලාසිවලට යටත්ව, අපනයනය සඳහාම මිශ්‍ර කිරීමට පැකට් කිරීමට සහ කුඩා තේ පැකට් නිෂ්පාදනයට අවශ්‍ය තේ නිදහස්ව ආනයනය කිරීමට පහසුකම් සලස්වනු ලැබිය. එතැන් සිට රුපියල් දශ ලක්ෂ 1.3 වටිනාකමින් යුත් (ඒකකයක වටිනාකම කිලෝ ග්‍රෑම්යකට රුපියල් 30.24) කිලෝ ග්‍රෑම් 44,000 ක් පමණ වන තේ ප්‍රමාණයක් ආනයනය කරන ලදී. දශක කීපයක සිට රජයේ ඒකාධිකාරයක්ව පැවතුණු සහල් සහ සීනි ආනයනය කිරීම 1981 වසරේදී පෞද්ගලික අංශයටද ඉඩ දෙන ලදී. මේ අතර, රාජ්‍ය අංශයේ ආනයනයන් සඳහා තීරු බදු නොගෙවීමට සලසා තිබූ පහසුකම්, 1983 වසරේ සිට ඉවත් කිරීමට රජය තීරණය කර ඇති බව ප්‍රකාශයට පත් කරන ලදී. සංචාරකයන්ට, නානාපති නිලධාරීන්ට, සංවර්ධන යෝජනා ක්‍රමයන්හි රැකියාවන්හි නියුතු විදේශිකයින්ට සහ විදේශ-යන්හි සිට පැමිණෙන ශ්‍රී ලාංකිකයින්ට ප්‍රයෝජනය ගැනීම සඳහා තීරුබදුවලින් නිදහස් සාප්පු සංකීර්ණයක් කොළඹ දී විවෘත කරන ලදී.

1981 වසර තුළ වරාය තුනේදී ආනයන නැව් බඩු මෙට්‍රික් ටොන් 2,358 ක් සහ අපනයන නැව් බඩු මෙට්‍රික් ටොන් 1,342 ක් මෙහෙයවනු ලැබිය. ආසන්න වශයෙන්, මෙහෙයවන ලද මුළු නැව් බඩු වලින් සියයට 18 ක් අසුරන ලද ඒවා විය. අසුරනලද නැව් බඩු මෙහෙයවීම පිණිස කොළඹ වරායේ පැවති පහසුකම් වැඩිදියුණු කරනු ලැබිය. නැව් ගාස්තු වියදම් සාධාරණ පහත් මට්ටමකින් පවත්වා ගන්නට ප්‍රයත්න දරමින් නැව් ඉඩ පහසුකම් වෙන් කිරීමේ මධ්‍ය කායඝාංශය මගින් අපනයනිකයනට හා ආනයනිකයනට ප්‍රයෝජනවත් සේවයක් සැලසීය.

අභ්‍යන්තර වෙළෙඳාම

1981 වසරේ අභ්‍යන්තර වෙළෙඳාම පිළිබඳ ප්‍රතිපත්තියේ අරමුණ වූයේද, 1977 දී හඳුන්වා දුන් මූලික නිදහස් ප්‍රතිපත්ති අනුව යමින්, නිදහස් වෙළෙඳපොළ ආර්ථිකයක් කරා ගමන් කිරීමය. වෙළෙඳාම හැසිරවීමට වෙළෙඳපොළ බලවේගයන්ට ඉඩ දුන් අතර පාරිභෝගිකයා ආරක්ෂාකිරීම නිදහස් තරගයෙන් ඉටු වෙනැයි බලාපොරොත්තු වෙන ලදී. එනමුදු ගැණුම්කරුවා හා විකුණුම්කරුවා අතර ද පාරිභෝගිකයා හා නිෂ්පාදකයා අතරද, මනාව සැකසූන කුලනයක් පවත්වා ගැනීම සඳහා ආර්ථිකයේ විවෘත වෙළෙඳපොළ කටයුතු පිළිබඳව අඛණ්ඩ සුපරීක්ෂාකරණයක් අභ්‍යන්තර වෙළෙඳ දෙපාර්තමේන්තුව සහ ජාතික මිල කොමිසම මගින් පවත්වා ගෙන යනු ලැබිය. විවිධ උපේක්ෂාවන් ජාතිකව පිළිගතහැකි අයුරු ආරක්ෂා කර ගැනීම සඳහා බලධාරීන් විසින් වෙළෙඳපොළ කෙරෙහි අවම බලපෑම් ඇති කළේ දැඩි පාලන-යන්ගෙන් තොරව, නිදහස් වෙළෙඳපොළ උපකරණයන් වූ සම්හාරක නොහ පාලනය, පාරි-භෝගික අවබෝධය සහ බලපෑමේ ශක්තිය වැඩි දියුණු කිරීම, ස්වේච්ඡාවෙන් එකඟ කරවා ගැනීම වැනි මාර්ග කළිනි. ජාත්‍යන්තර මිලන්, ඉල්ලුම් සැපයුම් තත්ත්වයනුත් අනුව යමින් භාණ්ඩ මිල වඩාත් යථාර්ථව වෙනස් වෙනු දක්නට ලැබුණි. එනමුදු එකී මිල වෙනස්වීම් විවිධ ආදායම් කාණ්ඩයන්ට බලපෑවේ විවිධාකාරයෙනි. වෙළෙඳාමෙහිදී මෙන්ම නිෂ්පාදනයේදී ද, ඒකාධිකාරී තත්ත්වයන්ගෙන් ක්‍රමයෙන් ඉවත් වීමේ ප්‍රතිපත්තිය අනුව යමින් රාජ්‍ය හා පුද්ගලික යන දෙඅංශයේම ආයතන තුළ හා ඒවා අතර වඩා හොඳ තරගකාරී පරිසරයක් ඇති කරනු ලැබිය. මෙම ප්‍රතිපත්තිය රාජ්‍ය අංශයේ ව්‍යවසායයන් සම්බන්ධයෙන් සලකා බලන කල, වෙනස් වන වෙළෙඳ පරිසරයකදී වඩා නම්‍ය සහ ගතික ප්‍රතිපත්ති අවශ්‍ය බවද අකායක්ෂිතවම සාප්පු පාලනයන්ගෙන් තොරව පැවතිය නොහැකි බවද ඔප්පු කර ඇත.

ආර්ථිකයක වෙළෙඳ කටයුතු හැසිරවීමට නිදහස් වෙළෙඳපොළ බලවේගයනට ඉඩ හැරිය කල්හි, සාධාරණ තරගකාරීත්වයක් දියුණු කිරීමටත්, විවිධ කණ්ඩායම් මගින් තම අවශ්‍ය-තාවයන් සඳහා වෙළෙඳපොළ බලවේගයන් විකෘති කිරීමට දරන උත්සාහයන් වැළැක්වීමටත්, යම්කිසි පාලනමය ආයතනික සංවිධානයන් අවශ්‍ය වෙයි. දැඩි පාලන සංවිධානයක් තුළ තමන්ගේ තාවකාලික අධිලාභ සඳහා වෙළෙඳපොළ බලවේග විකෘති කරමින් හැකියාව තිබූ වෙළෙඳුන් වික කලක් සුපරීක්ෂාකාරීත්වය යටතේ තබා ගැනීමට අවශ්‍ය විය. තවද පිළිගත නොහැකි වෙළෙඳ ක්‍රියාකාරීත්වයන් ඇති වුවහොත් ඒවා මුලිනුපුටා දැමීමට නීතිමය හැකියාවක් තිබිය යුතුය. පිළිගත නොහැකි වෙළෙඳ කටයුතු මැඩ පැවැත්වීමෙන්, සාධාරණ හා සමාන ලෙස ද්‍රව්‍ය බෙදාහැරීම පවත්වා ගැනීමෙන් අරමුණින් අභ්‍යන්තර වෙළෙඳ දෙපාර්තමේන්තුව පාරි-භෝගික ආරක්ෂක පනත, මිල පාලන පනත සහ කිරුම් හා මිණුම් ආඥා පනත ක්‍රියාවට නංවන ලදී. ළදරු කිරි ආහාර පිළිබඳ ප්‍රවාරණය තහනම් කිරීම ඇතුළුව විධාන ගණනාවක් පනවනු ලැබූ අතර පාරිභෝගික ආරක්ෂණ පනතේ විධානයන්ට යටත් වූ භාණ්ඩ සංඛ්‍යාව 325 දක්වා වැඩි කරන ලදී. වසර අග වන විට පාරිභෝගික අවබෝධය වැඩි කිරීමටත්, වෙළෙඳාමේ ඇතිවන විෂමාවාරයන් සීමා කිරීමටත් පාරිභෝගික සමිති 1,250 කට වඩා පිහිටුවනු ලැබිය. එනමුදු නීති විධිවිධාන උල්ලංඝනය කිරීමට විරුද්ධව නඩු 2,000 කට වඩා වැඩි සංඛ්‍යාවක් පැවරීමට සිදුවිය. මේ අතර කිරිඟු පිටි, පාන්, සීනි, පරිප්පු, කිරි ආහාර සහ ළදරු ධාන්‍ය ආහාර

වැනි අත්‍යවශ්‍ය පාරිභෝගික භාණ්ඩ 9 ක් මිල පාලනයට යටත්ව පැවැතුණි. වසර තුළදී, පාරිභෝගික අධ්‍යාපන වැඩ සටහන් සඳහා වැය කිරීම පිණිස පාරිභෝගික ආරක්ෂක අරමුදලට රුපියල් 1,40,000 ක් බැර කරන ලදී. පෙර වසර තුළදී මෙන්ම ගම් සහ නගර අතර වෙළෙඳ සබඳතා ඇති කිරීම සඳහා සංවිධානය කළ මහජන වෙළෙඳ සල්පිල් වලදී පාරිභෝගික අධ්‍යාපන මධ්‍යස්ථාන සංවිධානය කර තිබුණි.

පාරිභෝගික අවශ්‍යතා සපුරාලීම පිණිස මිරිස්, ලුණු, අල වැනි ඇතැම් අත්‍යවශ්‍ය භාණ්ඩ අවාරයේදී හිඟයක් ඇති වූ කල සීමිත ප්‍රමාණයෙන්, ආනයනය කිරීමට රාජ්‍ය ආයතන වලට අවසර දෙන ලදී. අත්‍යවශ්‍ය පාරිභෝගික භාණ්ඩවල මිල සහ ඒවායේ සුලභතාවය දැනගැනීම සඳහා මහ බැංකුව සහ අභ්‍යන්තර වෙළෙඳ දෙපාර්තමේන්තුව සතිපතා වෙළෙඳ සමීක්ෂණ නොකඩවාම පැවැත්වීය.

නිදහස් වෙළෙඳ ක්‍රමය යටතේ වාණිජමය වශයෙන් ඵලදායී ප්‍රතිපත්ති අනුගමනය කිරීමට සහ ඒකාධිකාරී තත්ත්වයන් යටතේ ක්‍රියාත්මක වීමෙන් ඉවත්වී පුද්ගලික අංශය සමග තරග කිරීමටද රාජ්‍ය වාණිජ සංස්ථා වලින් බලාපොරොත්තු වෙන ලදී. මෙම සංස්ථාවන් නිශ්චිත කායඛ්‍යන්ති නියුතුවීම සඳහා මුලදී පිහිටුවන ලද, මෑත වර්ෂවලදී නම කායඛ්‍යන්ති විවිධාංගීකරණය කිරීමට ඒවාට බලකළා වැනි විය. මෙය ඇතැම් අවස්ථා වලදී මනාව සංවිධානය නොකළ හා මනාව සැලසුම් නොකළ කටයුතු කරා යොමු වූයේ අනාර්ථික ප්‍රතිඵලයක් ද බිහි කරමිනි. නව ආර්ථික පරිසරය මත වෙවා තවදුරටත් ඵලදායී ක්‍රියාත්මක වීමට නම් එම ආයතන වල අනාගත කායඛ්‍යතාව පිළිබඳව වඩාත් නිශ්චිත තීරණයන් ගැනීමට තිබේ. 1981 අගභාගය වන විට බොහෝ වෙළෙඳ සංස්ථාවල සමස්ත ක්‍රියාකාරිත්වය සතුටුදායක නොවීය. සියළුම සංස්ථාවල වාගේ ව්‍යාපාර පිරිවැටුම අඩුවී ගියේ ප්‍රධාන වශයෙන්ම පුද්ගලික අංශය සමග වූ තරගය නිසාය. කෙසේ වුවත්, පෙර වර්ෂයට සාපේක්ෂව 1981 වර්ෂයේ බැංකුවලින් ණය ලබා ගැනීමට තිබූ සීමා කිරීම් ද පිරිවැටුම අඩුවීම කෙරේ බලපාන්නට ඇත. මේ අතර සමුපකාර නොග වෙළෙඳ සංස්ථාව ඇතුළු බොහෝ සංස්ථා ආනයනය කොට වෙළෙඳාම කෙරෙහි නැඹුරු වීමට වඩා අපනයන සම්බන්ධිත කටයුතු වලට මාරුවීමෙහි වැදගත්කම අවබෝධ කරගෙන ඇත. තවද, දේශීයව නිෂ්පාදිත භාණ්ඩ මිලදී ගැනීම කෙරෙහි ද වැඩි සැලකිල්ලක් දක්වා ඇත.

1981 දී වඩාත් යථාර්ථ මිල ප්‍රතිපත්ති අනුගමනය කිරීමට වෙළෙඳ සංස්ථා උත්සාහ කළද, පුද්ගලික අංශයේ මිල ප්‍රතිපත්ති අභිමුඛයේ රාජ්‍ය අංශය වඩා සිත් ගන්නා සුළු නොවීය. තාවකාලික ඇස්තමේන්තු අනුව, වෙළෙඳ සංස්ථා එකොළහ, ආසන්න වශයෙන් රුපියල් දශ ලක්ෂ 4,640 ක සමස්ථ පිරිවැටුමක් වාර්තා කළ අතර 15,000 කට පමණ රැකියා සපයන ලදී.

සමුපකාර සමිතිවල වැදගත් කායඛ්‍යතාවය දෙවැනි ලෝක යුද්ධ සමයේ සිටම ශ්‍රී ලංකාවේ අභ්‍යන්තර වෙළෙඳ රටාවෙහි කැපී පෙනෙන ලක්ෂණයකි. නුදුරු අතීතයේදී මෙම සමිතිවල ක්‍රියාකාරිත්වයෙහි සහ කායඛ්‍යතාවයෙහි සැලකෙන වෙනස්කම් ඇති වුවද, තවමත්, පහළ සහ මධ්‍යම ආදායම් කාණ්ඩයන්හි බහුතර පාරිභෝගික සංඛ්‍යාව තම එදිනෙද අවශ්‍යතා සපයා ගන්නා ප්‍රධාන මූලයක් ලෙස සමුපකාර සමිති ප්‍රයෝජනයට ගනී. 1981 දී මෙරට සමුපකාර සමිති වල වෙළෙඳ කටයුතු වල පමණක් වූ සමස්ත පිරිවැටුම රුපියල් දශලක්ෂ 9,870 ක් වීම, 1978 දී වූ රුපියල් දශලක්ෂ 2,808 සමග සසඳන විට විශාල වැඩි වීමකි. මෙය අත්‍යවශ්‍ය ආහාර ද්‍රව්‍ය බෙදාහැරීමේ දී පුද්ගලික අංශයේ සහභාගිත්වය කැපී පෙනෙන අයුරු වැඩිවී තිබියදීත් සිදු විය. ඒ සමගම, 1981 දී රුපියල් දශලක්ෂ 1,510 ක් වූ ආහාර මුද්දර ක්‍රමය යටතේ බෙදා හරින ලද අධිකමයන්ගෙන් වැඩි කොටසක් මෙහෙයවීමද සමුපකාර සමිති වලින් සිදුවිය. ඒ අතර සමුපකාර අංශයේ සේවා නියුක්තිය මෙම වර්ෂයේදී සුළු වශයෙන් අඩු වූ අතර එය 41,000 පමණ විය. රට පුරා, විසිරුණු සිල්ලර වෙළෙඳ සැල් 9,000 කට අධික ප්‍රමාණයක්ද නොග වෙළෙඳ සැල් 700 පමණද සමුපකාර අංශය සතු වෙයි. මහ බැංකු සමීක්ෂණ ඇස්තමේන්තු වලට අනුව සමුපකාර අංශය සමස්තයක් වශයෙන් 1981 දී සියයට හතරක පමණ වෙළෙඳ විකුණුම් අන්තරයක් මුළු ගැනුම් පිරිවැයට වඩා වැඩියෙන් ලබා ඇත.

මෑත අඩුරුදු වලදී, හාල්, පිටි, සීනි ඇතුළු අත්‍යවශ්‍ය ආහාර ද්‍රව්‍ය බෙදා හැරීමේ දී පුද්ගලික අංශයේ සහභාගිත්වය වැඩි කර ගැනීමට උත්සාහ කරන ලදී. 1981 අගභාගය වන විට දේශීයව නිපදවූ සහලින් වැඩි කොටසක් හැසිරවීමට මෙන්ම සහල් ආනයන වෙළෙඳාමට අවතීර්ණ වීමටත් පුද්ගලික අංශයට හැකි විය. එනමුදු පිටි බෙදාහැරීම ආහාර කොමසාරිස්ගේ දෙපාර්තමේන්තුවේ (ආ.කො.දෙ.) ඒකාධිකාරයක්ව පැවතුණි. ප්‍රිමා පිටි කම්හල ඇරඹීමත් සමගම කිරිඟු පිටි වෙනුවට, දේශීයව අඹරා බෙදා හැරීමට කිරිඟු ඇට ආනයනය කිරීම ආ.කො. දෙපාර්තමේන්තුව විසින් කරන ලදී. මේ අතරතුර සීනි වෙළෙඳාම සැලකිය යුතු වෙනසකට භාජනය

වී. ආහාර කොමසාරිස් දෙපාර්තමේන්තුවේ දශක ගණනාවක ඒකාධිකාරය අවසන් කරමින් 1981 දී සීනි ආනයනය කිරීම හා බෙද හැරීමේදී විශාල වශයෙන් සහභාගි වීමට පුද්ගලික අංශයට අවසර දෙන ලදී. මෙම ක්‍රියාවලියේදී ආ.කො. දෙපාර්තමේන්තුවට යම් යම් ගැටළු වලට මුහුණ දීමටද සිදුවිය. සීනි ආනයන ක්‍රියාවලියෙහිදී කොළඹ උතුර සමුපකාර සමිතිය වැදගත් කාර්යභාරයක් ඉටුකළ අතර එය එම සමිතියේ පිරිවැටුම 1981 දී රුපියල් දශලක්ෂ 426 දක්වා වැඩි වීමට හේතු විය.

අප මෙසේ විමසිල්ලට ලක් කළ වසරේදී අභ්‍යන්තර වෙළෙඳාමේ සියළුම අංශ තුළ වෙළෙඳ තොරතුරු සේවාවක අවශ්‍යතාවය දැනී ගිය බව කිව හැක. වෙළෙඳ ආයතනවල තීරණ ගන්නාවුනට තොග පාලනය, ආනයන, ජාත්‍යන්තර මිල හා ඒවායේ උපනති, වෙළෙඳ පොළ තත්ත්වයන් හා ප්‍රමාණය ආදිය පිළිබඳව උපදෙස් සැපයිය හැකි එබඳු සේවයක් නිසැක යෙන්ම ප්‍රයෝජනවත් වනු ඇත. රාජ්‍ය සංස්ථා වලින්, සමුපකාර සමිති වලින්, ආහාර කොම සාරිස් දෙපාර්තමේන්තුවෙන් පමණක් නොව පුද්ගලික අංශයේද ක්‍රියාකාරිත්වයේ කාර්යක්ෂමතාවය වර්ධනය කිරීමට එවැන්නක් හේතු වනු ඇත.

සංචාරක ව්‍යාපාරය

සංචාරක ව්‍යාපාරය, පසුගිය දශකය තුළ දක්නට ලද ප්‍රවණතාවයන්ට අනුව 1981 වර්ෂයේදීද, විදේශ විනිමය උපයන හා සේවා නියුක්තිය සලසන වැදගත් මූලයක් ලෙසට තවදුරටත් පැවතුණි.

පසුගිය වර්ෂයට වඩා සියයට 15 ක වර්ධන වේගයක් දක්වමින් 1981 වර්ෂය තුළ මුළු සංචාරක පැමිණීම් 3,70,742 ක් විය. කෙසේ වුවද, පසුගිය වසර පහ තුළ වූ වර්ධනය හා සැසඳීමේදී 1981 වර්ෂයේ සංචාරක පැමිණීමවල වර්ධන වේගයෙහි කැපී පෙනෙන අඩු වීමක් පෙනුණි. සංක්‍රාමික මගීන් හැර නැවත මගීන් සහ පැය 24 ට වඩා අඩු නාවකාලික කාලයක් තුළ රැඳෙන සංචාරකයන්ගේ ප්‍රමාණය පසුගිය වර්ෂයේ ප්‍රමාණයට වඩා සියයට 10 ක අඩු වීමක් පිළිබිඹු කරමින්, 1981 වර්ෂයේදී 7,737 ක් විය.

1.28 සංඛ්‍යා සටහන

සංචාරක ව්‍යාපාරය පිළිබඳ සංඛ්‍යා ලේඛන 1980-1981

ශීර්ෂය	1980	1979 ට වඩා 1980 % වෙනස	1981	1980 ට වඩා 1981 % වෙනස
1. සංචාරක පැමිණීම් ..	321,780	28.6	370,742	15.2
2. පැය 24 ට අඩු කලකට රචනුළ රැඳෙන විදේශික මගීන්ගේ පැමිණීම් ..	8,636	55.2	7,737	- 10.4
3. සංචාරක දින (රාත්‍රී) ගණන (දහස්) ..	3,548	27.7	4,000*	12.7
4. සංචාරකයින්ගෙන් දළ ලැබීම් ..				
4.1 රුපියල් දශ ලක්ෂ ..	1,830.3	51.3	2,500.0*	36.6
4.2 එ. ජ. ඩොලර් දශ ලක්ෂ ..	110.7	42.5	129.9	17.3
4.3 වි. ගැ. හි. ඒකක දශ ලක්ෂ ..	85.1	41.6	110.3	29.6
5. පැමිණීමේ අරමුණ අනුව සංචාරකයින්ගේ ගණන ..				
5.1 විනෝදය ..	291,996	28.5	331,638	13.6
5.2 ව්‍යාපාරික කටයුතු ..	19,332	43.6	23,540	21.8
6. කලාප අනුව පැමිණීම් ගණන ..				
6.1 බටහිර යුරෝපය ..	215,650	32.1	245,190	13.7
6.2 ආසියාව ..	72,022	28.2	87,894	22.0
6.3 උතුරු ඇමෙරිකාව ..	15,408	10.5	16,554	7.4
7. මුළු සේවා නියුක්තිය ..	47,900	10.3	52,800*	10.2
7.1 සෘජු ..	19,878	7.6	22,000*	10.7
7.2 වක්‍ර ..	28,022	12.4	30,800*	9.9

* ඇස්තමේන්තු කරන ලද සංඛ්‍යා

මූලය: ලංකා සංචාරක මණ්ඩලය.